

Ügyszám: **972/B/2008**
Keltetés: **Budapest, 2009.04.08 12:00:00 de.**
Előadó bíró: **Lenkovics Barnabás Dr.**
Közlöny információ:
AB közlöny: **XVIII. évf. 4. szám**

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára, mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló indítvány, valamint alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény 33. § (4) bekezdésének „Ha a kormánypárti vagy ellenzéki oldalon csak egy képviselőcsoport van, az a képviselőcsoport két tagot jelölhet.” szövegrésze, valamint az 55. § (9) bekezdésének „ha ez az egyenlő arány fenntartása érdekében szükséges, új jelölés alapján új tagot vagy tagokat kell választani az elnökség megbízatásának hátralévő idejére” szövegrésze alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény 33. § (4) bekezdésével, illetve 55. § (9) bekezdésével összefüggésben előterjesztett, mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló kérelmet elutasítja.

3. Az Alkotmánybíróság a 63/2008. (V. 29.) OGY határozat, a 64/2008. (V. 29.) OGY határozat, a 65/2008. (V. 29.) OGY határozat és a 66/2008. (V. 29.) OGY határozat ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

4. Az Alkotmánybíróság az indítványt egyebekben visszautasítja.

Indokolás

I.

Az indítványozó a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvénynek (a továbbiakban: Médiatv.) a médiakuratóriumi elnökségek tagjainak választására vonatkozó – a politikai egyensúly fenntartását szolgáló – szabályaival kapcsolatban fordult az Alkotmánybírósághoz. Azt kérte, hogy az Alkotmánybíróság visszamenőleges hatállyal semmisítse meg a Médiatv. 55. § (9) bekezdésének „ha ez az egyenlő arány fenntartása érdekében szükséges, új jelölés alapján új tagot vagy tagokat kell választani az elnökség megbízatásának hátralévő idejére” szövegrészét. „Vagylagos alkotmányjogi panaszként” pedig mulasztásban megnyilvánuló

alkotmányellenesség kimondását indítványozta.

Álláspontja szerint a támadott rendelkezés az Alkotmány 2. § (1) és (2) bekezdésének, 3. § (3) bekezdésének, 11. §-ának, 57. § (5) bekezdésének és 70/A. §-ának sérelmét okozza, ellentétes továbbá az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény 9. és 10. Cikkével. Az alkotmányellenesség okát abban látja, hogy szerinte nem egyértelmű, mely párt minősül kormánypártinak, illetve ellenzékinek, és hogy az egyenlő arány elve mennyiben vonatkozik az azonos oldalon álló frakciókra. A hatályos szabályok alapján előfordulhat – érvel az indítványozó –, hogy egy, csak a „választópolgárok kisebbsége körében népszerű párt tesz szert aránytalan befolyásra a médiában”; illetve akár az is, hogy egyetlen párt dönthet „jelentős kérdések kimeneteléről”. Kifogásolja emellett az indítványozó a jogorvoslat hiányát is.

Az indítványozó – „az alapul fekvő jogszabály alkotmányellenessége miatt” – a következő országgyűlési határozatok megsemmisítését kérte:

- 64/2008. (V. 29.) OGY határozat a Magyar Rádió Közalapítvány Kuratóriuma Elnöksége, valamint a Magyar Rádió Közalapítvány Ellenőrző Testülete tisztségviselőinek és tagjainak választásáról szóló 9/2008. (II. 28.) OGY határozat kiegészítéséről,
- 65/2008. (V. 29.) OGY határozat a Magyar Televízió Közalapítvány Kuratóriuma Elnöksége tisztségviselőinek és tagjainak választásáról szóló 18/2007. (III. 14.) OGY határozat kiegészítéséről,
- 66/2008. (V. 29.) OGY határozat a Hungária Televízió Közalapítvány Kuratóriuma Elnöksége, valamint a Hungária Televízió Közalapítvány Ellenőrző Testülete tisztségviselőinek és tagjainak választásáról szóló 20/2008. (III. 12.) OGY határozat kiegészítéséről.

Az indítványozó a megalkotandó új jogszabály alapján új törvényes eljárás lefolytatását is indítványozta ezekben az ügyekben.

Az indítványt később kiegészítve – utalva a korábbi indítványában megjelölt okokra – kérte, hogy az Alkotmánybíróság az Országos Rádió és Televízió Testület (a továbbiakban: ORTT) tagjainak választásáról rendelkező szabályok közül a Médiatv. 33. § (4) bekezdésének „Ha a kormánypárti vagy ellenzéki oldalon csak egy képviselőcsoport van, az a képviselőcsoport két tagot jelölhet.” szövegrészét is semmisítse meg. Ezzel összefüggésben az Országos Rádió és Televízió Testület elnökének és tagjainak megválasztásáról szóló 30/2008. (IV. 3.) OGY határozat kiegészítéséről szóló 63/2008. (V. 29.) OGY határozat megsemmisítésére is indítványt terjesztett elő, mivel azt – álláspontja szerint – az említett alkotmányellenes jogszabályhely alapján hozták meg.

1. Az Alkotmány indítvánnyal érintett rendelkezései:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.

(2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja.”

„3. § (3) A pártok közhatalmat közvetlenül nem gyakorolhatnak. Ennek megfelelően egyetlen párt sem irányíthat semmiféle állami szervet. A pártok és a közhatalom szétválasztása érdekében törvény határozza meg azokat a tisztségeket, közhivatalokat, amelyeket párt tagja vagy tisztségviselője nem tölthet be.”

„11. § Az állam tulajdonában álló vállalatok és gazdálkodó szervezetek a törvényben meghatározott módon és felelősséggel önállóan gazdálkodnak.”

„57. § (5) A Magyar Köztársaságban a törvényben meghatározottak szerint mindenki jogorvoslattal élhet az olyan bírósági, közigazgatási és más hatósági döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti. A jogorvoslati jogot – a jogviták ésszerű időn belüli elbírálásának érdekében, azzal arányosan – a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott törvény korlátozhatja.”

„70/A. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.”

2. A Médiatv. érintett rendelkezései:

„33. § (4) A Testület többi tagját az Országgyűlési képviselőcsoportok jelölik. Minden képviselőcsoport egy-egy tagot jelölhet. Ha a kormánypárti vagy ellenzéki oldalon csak egy képviselőcsoport van, az a képviselőcsoport két tagot jelölhet.”

„55. § (9) A kuratórium elnökségét négyévi időtartamra választják.

Ha az elnökség megbízatásának ideje alatt a kormánypárti és az ellenzéki képviselőcsoportok tekintetében változás következik be, ez az elnökség tagjainak megbízatását nem érinti, de ha ez az egyenlő arány fenntartása érdekében szükséges, új jelölés alapján új tagot vagy tagokat kell választani az elnökség megbízatásának hátralévő idejére. Ha az adott oldal képviselőcsoportjai nem tudnak közös jelölt(ek) állításában megállapodni, a jelölést sorsolással kell eldönteni.”

III.

Az indítvány nem megalapozott.

1. Az Alkotmánybíróság a Médiatv. támadott rendelkezéseivel korábbi határozataiban már foglalkozott, ezért jelen ügyben az érdemi vizsgálat megkezdése előtt abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az ügy nem minősül-e ítélt dolognak. Az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe

foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065.; a továbbiakban: Ügyrend) 31. § c) pontja értelmében ítélt dolog címén ugyanis az eljárás megszüntetésének van helye, ha az indítvány az Alkotmánybíróság által érdemben már elbírált jogszabállyal azonos jogszabály (jogszabályi rendelkezés) felülvizsgálatára irányul és az indítványozó az Alkotmánynak ugyanarra a §-ára, illetőleg alkotmányos elvére (értékére) – ezen belül – azonos alkotmányos összefüggésre hivatkozva kéri az alkotmánysértés megállapítását. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az indítványban felvetett kérdés akkor res iudicata, ha az újabb indítványt ugyanazon jogszabályi rendelkezésre vonatkozóan azonos okból vagy összefüggésben terjesztik elő (1620/B/1991. AB határozat, ABH 1991, 972, 973.). Ha az újabb indítványt más okra, más alkotmányossági összefüggésre alapítják, az Alkotmánybíróság az újabb indítvány érdemi vizsgálatába bocsátkozik [35/1997. (VI. 11.) AB határozat, ABH 1997, 200, 212.; 17/1999. (VI. 11.) AB határozat, ABH 1999, 131, 133.; 5/2002. (II. 22.) AB határozat, ABH 2002, 78, 81.; 37/2004. (X. 15.) AB határozat, ABH 2004, 908, 911.].

A Médiatv. 33. § (4) bekezdését a 46/2007. (VI. 27.) AB határozat már vizsgálta, azonban megállapítható, hogy a jelen indítványban felhívottaktól eltérő alkotmányi rendelkezés (az Alkotmány 61. §-a) alapján. E tekintetben tehát res iudicata nem áll fenn.

A 22/1999. (VI. 30.) AB határozatban (ABH 1999, 176.) az Alkotmánybíróság a Médiatv. 55. § (9) bekezdését már vizsgálta a jogbiztonság követelménye szempontjából. Tekintve azonban, hogy e határozat elsősorban azt elemezte, hogy a parlamenten kívüli pártok vonatkozásában értelmezhető-e a kormánypártiság-ellenzéki fogalma, a jelen ügyben az indítványozó által a Médiatv. 55. §-ával kapcsolatban felvetett kérdés szintén nem minősíthető res iudicata-nak.

Az indítványt mindezek alapján az Alkotmánybíróság az alábbiak szerint érdemben bírálta el.

2. A Médiatv. 33. § (4) bekezdését az 55. § (9) bekezdéséhez hasonlóan az indítványozó azért tartja alkotmányellenesnek, mert szerinte bizonytalan, hogy mely képviselőcsoport tekinthető ellenzéki, illetve kormánypártinak.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a magyar közjogban a kormánypártiság-ellenzéki kategóriái az adott parlamenti erőviszonyok között értelmezhetők: a kormánypárti-ellenzéki jelleg elsődleges, de nem egyetlen ismérve az, hogy egy adott párt dokumentált megállapodás alapján részt vesz-e a Kormányban vagy sem [22/1999. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1999, 176, 192.].

Az Alkotmánybíróság ezért elutasította a Médiatv. 33. § (4) bekezdésének, illetve 55. § (9) bekezdésének az indítványozó által támadott szövegrészei megsemmisítésére irányuló – az Alkotmány 2. § (1) bekezdésének sérelmére alapított – utólagos normakontroll iránti kérelmet. Továbbá ugyanezen okból a testület a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló kérelmet is elutasította.

3. Az Alkotmány 2. § (2) bekezdése szerint a Magyar

Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja. Az Alkotmánybíróság a 22/1993. (IV. 2.) AB határozatában megállapította: „Az Alkotmány 2. § (2) bekezdésében meghatározott népszuverenitás elsődlegesen az ország választópolgárainak abban a jogában fejeződik ki, hogy választással létrehozzák a legfelsőbb államhatalmi és népképviselői szervet és többségi szavazással döntsenek az országos népszavazásra bocsátott kérdésekről.” (ABH 1993, 182, 186.)

Tekintettel arra, hogy sem a Médiatv. 33. § (4) bekezdésének, sem pedig az 55. § (9) bekezdésének támadott szövegrészei nem hozhatók alkotmányjogilag értékelhető összefüggésbe az Alkotmány 2. § (2) bekezdésével, az Alkotmánybíróság az indítvány ezen részét – állandó gyakorlatának megfelelően [698/B/1990. AB határozat, ABH 1991, 716-717.; 35/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 197, 201.; 720/B/1997. AB határozat, ABH 1998, 1005, 1007.; 380/D/1999. AB határozat, ABH 2004, 1306, 1313-1314.] – elutasította.

4. Az Alkotmány 3. § (3) bekezdése a pártok és a közhatalom szétválasztásáról szól. A 962/B/1992. AB határozatban az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy e rendelkezés alapján a pártok közhatalmat nem gyakorolhatnak, ennek megfelelően egyetlen párt sem irányíthat egyetlen állami szervet sem. (ABH 1995, 627, 630.)

4.1. Az Alkotmánybíróság a 46/2007. (VI. 27.) AB határozatban leszögezte, hogy a műsorszolgáltatók sajtószabadságnak megfelelő, állami beavatkozástól mentes szabad működésének fontos garanciája, hogy az ORTT mint médiahatóság független módon, kizárólag a törvénynek alárendelten működjön. (ABH 2007, 592, 599.) E határozatában külön vizsgálta az Alkotmánybíróság, hogy a Médiatv. rendelkezései milyen módon garantálják az ORTT tagjainak függetlenségét [pl. az ORTT tagjai csak a törvénynek vannak alárendelve és tevékenységük körében nem utasíthatók; a tagok mandátuma szabad, nem hívhatók vissza; az Országgyűlés által megválasztott ORTT tagok mandátuma elválik a törvényhozási ciklustól]. Megállapította, hogy ezek a törvényi rendelkezések elvileg képesek biztosítani az ORTT tagok függetlenségét, és kizárják, hogy a parlamenti pártok formálisan érvényesíthessék befolyásukat. Rámutatott emellett arra is, hogy a Médiatörvény 33. § (3) és (4) bekezdései alapján az ORTT elnökét a köztársasági elnök és a miniszterelnök együttesen, tagjait a képviselőcsoportok jelölik. A jelöltek megválasztásához az országgyűlési képviselők többségének szavazata szükséges [33. § (1) bekezdés]. A határozat ezt követően megállapította: „Az Alkotmánybíróság már több határozatában hangsúlyozta, hogy a népszuverenitás gyakorlásának elsődleges formája a képviselet. [2/1993. (I. 22.) AB határozat, ABH 1993, 33.; 22/1993. (IV. 2.) AB határozat, ABH 1993, 182, 186.; 25/1995. (V. 10.) AB végzés, ABH 1995, 427, 428.; 18/B/2002. AB határozat, ABH 2002, 1367, 1369.]. Ez azt jelenti, hogy alapvetően az országgyűlési képviselők feladata a közösségi döntések meghozatala. Ezek közé tartozik számos, az Alkotmányban vagy az egyes törvényekben létrehozott intézmények tisztségviselőinek a megválasztása. A

képviselőcsoportok jelölési joga önmagában valóban nem garantálja az ORTT függetlenségét. Sőt, az Alkotmány 3. § (3) bekezdésével, a pártok közvetlen közhatalom gyakorlására vonatkozó tilalommal volna ellentétes, ha a képviselőcsoport jelölési joga egyben döntési jogot jelentene. A frakciók jelölése azonban nem jelenti egyszersmind az ORTT tagnak javasolt személy automatikus megválasztását. Az a tény, hogy a parlamenti képviselők szavaznak az ORTT tagjairól biztosítja, hogy a személyekről való döntés demokratikus eljárás eredménye. A képviselői demokrácia alapelve a szabad mandátum, a parlamenti képviselő jogilag nem lehet köteles meghatározott módon szavazni [15/2007. (III. 9.) AB határozat, ABK 2007. március, 233, 237.]. A képviselők tehát szabadon döntenek arról, hogy szavazatukkal támogatják a jelölt személyek megválasztását vagy sem." (ABH 2007, 592, 599-600.)

Tekintettel arra, hogy az idézett alkotmánybíróági határozat óta a jogi szabályozás e tekintetben nem változott, az Alkotmánybíróság – fenti álláspontját itt is fenntartva – megállapítja, hogy a Médiatv.-nek a képviselőcsoportok jelölési jogáról rendelkező 33. § (4) bekezdése az Alkotmány 3. § (3) bekezdését nem sérti.

4.2. A médiakuratóriumok elnökségi tagjainak választásával kapcsolatban az Alkotmánybíróság mindenekelőtt szükségesnek tartja, hogy rámutasson a következőkre. A Médiatv. szerint a kuratóriumok elnökségét az Országgyűlés által választott tagok alkotják: az Országgyűlés mindhárom kuratóriumba külön-külön legalább nyolc tagot választ a képviselők több mint felének szavazatával, egyenként. A Médiatv. által szabályozott szervezeti megoldás lényeges eleme, hogy az elnökségekben az ellenzéki és a kormánypárti képviselőcsoportok által jelölt elnökségi tagok azonos létszámban legyenek jelen. Amennyiben valamely oknál fogva ez az egyensúly megbomlik, akkor – éppen az indítványozó által támadott szabály alapján – új jelölt(ek) állításával kell azt helyreállítani. Ezen túlmenően pedig a politikai pártok befolyása a médiát működtető szervezetekben és a szervezeti döntések meghozatalában nem is válhat meghatározóvá, mivel „alkotmányos értelmezésként meghatározható, hogy a kuratóriumok delegált kurátorainak számát a kuratóriumok elnökségei sem megválasztásukkor, sem azok kiegészítése során nem léphetik túl. A túllépés ugyanis az alkotmányos garanciarendszer megbomlásához vezetne, miután az a szavazati jog gyakorlása során a parlament, illetőleg a politikai pártok túlsúlyát eredményezné.” (22/1999. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1999, 176, 200.) Jelen ügyben is hangsúlyozni kell továbbá, hogy „[n]em alkotmányossági kérdés az, ha a jelöltállítás és a választási eljárás esetenként nem működik. A mechanizmus működtetése során esetlegesen előforduló – és politikai vagy egyéb okra visszavezethető – nehézségek nem teszik magát a szabályozást alkotmányellenessé. Az Országgyűlés tagjainak, a politikai élet szereplőinek a törvényből fakadó feladata az, hogy a mechanizmust megfelelően működtessék. Ennek során a parlamenti pártok a törvény szerint együttműködésre kötelesek. Ez az együttműködési kötelezettség pedig fennáll mind a parlament egyik vagy másik oldalán elhelyezkedő pártok, mind a parlament két oldala között.” (ABH 1999, 176, 194.)

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a Médiatv. 55. § (9)

bekezdésének – a kormányzati és ellenzéki oldal egyensúlyának biztosítására szolgáló, támadott – „de ha ez az egyenlő arány fenntartása érdekében szükséges, új jelölés alapján új tagot vagy tagokat kell választani az elnökség megbízatásának hátralévő idejére” szövegrésze és az Alkotmánynak a pártok és a közhatalom szétválasztásáról szóló 3. § (3) bekezdése között összefüggés nincs. A Médiatv. 55. § (9) bekezdése idézett szövegrésze megsemmisítése iránt előterjesztett indítványt ezért az Alkotmánybíróság elutasította.

5. Az indítványozónak a Médiatv. és az Alkotmány 11. §-ának, illetve 70/A. §-ának vélt ellentétére vonatkozó állításával kapcsolatban az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.

Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 22. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság határozott kérelem alapján jár el, mely kérelemben három feltételnek kell együttesen fennállnia: egyrészt a kérelemnek tartalmaznia kell a sérelmezett jogszabályi rendelkezést, továbbá az Alkotmány érintett szakaszát, valamint azt az indokot, amely alapján az indítványozó az alkotmányértést fennállónak véli.

Az indítvány e feltételeknek nem felel meg. Az indítványozó nem indokolta meg ugyanis, hogy a Médiatv. és a megjelölt alkotmányi szakaszok ellentéte álláspontja szerint pontosan miben nyilvánul meg.

Az Alkotmánybíróság ezért az indítványt ebben a részében – mint érdemi elbírálásra alkalmatlant – az Ügyrend 29. § d) pontja alapján visszautasította.

6. Az indítványozó a Médiatv. kifogásolt rendelkezéseinek nemzetközi szerződésbe ütközését is állította.

Az Alkotmánybíróság az Abtv. 20. §-a szerint minden esetben csak az arra jogosult indítványa alapján járhat el. Az Abtv. 21. § (3) bekezdése értelmében az Abtv. 1. § c) pontja szerinti – jogszabály, valamint állami irányítás egyéb jogi eszköze nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára irányuló – eljárást csak meghatározott szervek, illetve személyek kezdeményezhetnek (Országgyűlés, annak állandó bizottsága, vagy bármely országgyűlési képviselő, a köztársasági elnök, a Kormány vagy annak tagja, az Állami Számvevőszék elnöke, a Legfelsőbb Bíróság elnöke, valamint a legfőbb ügyész). Mivel az indítványozó nem tartozik ebbe a körbe, az Alkotmánybíróság az Ügyrend 29. § c) pontja alapján – az indítványozói jogosultság hiánya miatt – az indítványt ebben a részében érdemi vizsgálat nélkül visszautasította.

7. Az Alkotmánybíróság ezt követően a megjelölt országgyűlési határozatokkal kapcsolatos indítványi elemeket vizsgálta meg. E kérelmeket az indítványozó alkotmányjogi panaszként jelölte meg, és kifejezetten e formában kérte azokat elbírálni.

Az Alkotmánybíróság rámutat: az Abtv. 48. § (1) bekezdése szerint alkotmányjogi panaszt az nyújthat be, akinek a jogséremlme miatt állt elő, hogy az egyedi ügyében meghozott döntésben alkotmányellenes jogszabály került alkalmazásra. Az alkotmányjogi panasz eljárásban tehát az indítványozó egyedi

ügyében hozott döntésben alkalmazott jogszabály alkotmányellenességének megállapítására van lehetőség.

A támadott országgyűlési határozatok az ORTT, a Magyar Rádió Közalapítvány Kuratóriuma Elnöksége, a Magyar Televízió Közalapítvány Kuratóriuma Elnöksége, illetve a Hungária Televízió Közalapítvány Kuratóriuma Elnöksége egyes tagjainak megválasztásáról rendelkeztek, tehát e határozatok nem az indítványozó által kezdeményezett eljárás alapján születtek. Megállapítható ezért, hogy az alkotmányjogi panasz Abtv.-ben foglalt feltételei („akinek a jogséreleme”) nem állnak fenn [Vö. pl. 9/2008. (I. 31.) AB határozat, ABK 2008. január, 52, 57.]. Az Ügyrend 29. §-a szabályozza az alkotmánybíróági eljárásban a visszautasítás jogcímeit, és e paragrafus e) pontja értelmében visszautasítást eredményez, ha a benyújtott alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 48. § (1) és (2) bekezdésében foglalt feltételeknek. Emiatt az Alkotmánybíróság az országgyűlési határozatokkal kapcsolatosan előterjesztett, alkotmányjogi panaszként megjelölt indítványi elemeket visszautasította.

Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza azonban azt is, hogy – az Ügyrend 29. § b) pontja alapján – utólagos normakontroll hatáskörében sem lenne lehetősége az indítványozó által megjelölt országgyűlési határozatok vizsgálatára. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint ugyanis a kizárólag személyi kérdésekben hozott országgyűlési határozatok a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény 46. § (2) bekezdése szerinti egyedi aktusnak minősülnek, amelyek ezért nem tekinthetők az állami irányítás egyéb jogi eszközeinek, vizsgálatuk tehát nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe [1375/B/1992. AB határozat, ABH 1993, 862, 863.; 753/B/1995. AB határozat, ABH 1995, 981.; 22/1999. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1999, 176.; 50/2003. (XI. 5.) AB határozat, ABH 2003, 566.].

8. Az indítványozó azon kifogását, amely szerint a Médiatv. – az Alkotmány 57. § (5) bekezdését sértő módon – nem biztosít jogorvoslati jogot az Országgyűlésnek a támadott jogszabályi rendelkezések alapján meghozott határozatai ellen, az Alkotmánybíróság – tartalma szerint kezelve a kérelmet – mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló indítványként bírálta el, és a következőket állapította meg.

Az Abtv. vonatkozó 49. §-át, valamint az Alkotmánybíróság gyakorlatát is figyelembe véve a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapításának két együttes feltétele van:

- a jogalkotó jogszabályi felhatalmazáson alapuló, vagy feltétlen jogszabályi rendezést igénylő kérdésben jogalkotói kötelezettségének nem tesz eleget,
- és a jogalkotói kötelezettség elmulasztásának eredményeként alkotmányellenes helyzet keletkezik.

Az Alkotmánybíróság a 35/2004. (X. 6.) AB határozatában az alábbiakban összegezte az Abtv. 49. § (1) bekezdésében szereplő jogalkotói mulasztás és alkotmányellenes helyzet egymáshoz való viszonyára vonatkozó álláspontját: Az Alkotmánybíróság következetesen érvényesített álláspontja, hogy a jogalkotói mulasztásnak és az alkotmányellenes helyzetnek együttesen kell

fennállnia [22/1990. (X. 16.) AB határozat, ABH 1990, 83, 86.; 37/1992. (VI. 10.) AB határozat, ABH 1992, 227, 232.]. A jogalkotói feladat elmulasztása önmagában nem feltétlenül jelent alkotmányellenességet [14/1996. (IV. 24.) AB határozat, ABH 1996, 56, 58-59.; 479/E/1997. AB határozat, ABH 1998, 967, 968-969.; 1080/D/1997. AB határozat, ABH 1998, 1045, 1046.; 10/2001. (IV. 12.) AB határozat, ABH 2001, 123, 131.], a mulasztásból eredő alkotmányellenes helyzetet minden esetben csak konkrét vizsgálat eredményeként lehet megállapítani. (ABH 2004, 504, 508.)

Alkotmányellenes mulasztás jelen ügyben nem állapítható meg. A jogorvoslati jog tartalma szerint azt biztosítja, hogy mindenki jogorvoslattal élhet az olyan bírói, államigazgatási vagy más hatósági döntéssel szemben, amely jogát vagy jogos érdekét érinti. Az ORTT tagjainak, illetve a médiakuratóriumok elnökségeinek megválasztása, illetve az arról hozott egyedi határozat nem vet fel ilyen érintettséget, az e tárgyban hozott döntés jogokat, kötelezettségeket nem keletkeztet. Így nem alkotmányellenes a jogorvoslat hiánya e döntésekkel szemben (Vö.: 9/2008. (I. 31.) AB határozat, ABK 2008. január, 52.). Az Alkotmánybíróság mindezek miatt az indítványt ebben a tekintetben is elutasította.

Dr. Paczolay Péter
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András
alkotmánybíró

Dr. Holló András
alkotmánybíró

Dr. Kiss László
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás
előadó alkotmánybíró

Dr. Lévay Miklós
alkotmánybíró

Dr. Trócsányi László
alkotmánybíró